

Rasspecifik avelsstrategi RAS för **Norsk Buhund**

Innehåll

Inledning	4
Generellt om rasen	5
Rasens historia, bakgrund och utveckling	5
Övergripande avelsmål för rasen	6
Rasens population/avelstruktur	6
Nulägesbeskrivning.....	6
Populationsstorlek, registreringssiffror	6
Genomsnittlig kullstorlek	7
Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar	8
Användning av avelsdjur, ålder första valpkull	8
Avkommor per avelsdjur, barnbarn	9
Import av material från andra länder	9
Mål.....	10
Kortsiktiga och långsiktiga mål	10
Strategier	10
Prioriteringar och strategier för att nå målen	10
Hälsa	10
Nulägesbeskrivning.....	10
Generell beskrivning av helhetsituationen i rasen	10
Förekomst av hälsoproblem, sjukdomar och/eller defekter	11
Förekomst av reproduktionsproblem	11
Mål.....	11
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	11
Strategier	11
Prioriteringar och strategier för att nå målen	11
Mentalitet och bruksegenskaper	11
Nulägesbeskrivning.....	11
Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandard	12
Mål.....	12
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	12
Strategier	13
Prioriteringar och strategier för att nå målen	13

Exteriör	13
Nulägesbeskrivning.....	13
Exteriörbedömning.....	13
Mål.....	14
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	14
Strategier	14
Prioriteringar och strategier för att nå målen	14
Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD).....	15
Källhänvisningar.....	16

Inledning

Riktlinjerna i avelsstrategin är rekommendationer och dessa bör följas oavsett om man tillhör rasklubben eller inte. Varje kull som föds utgör grunden för kommande generationer och i en numerärt liten ras som norsk buhund har varje kull som föds stor betydelse för rasens framtid.

Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur och vilken användning dessa får. Ärftlig variation är en förutsättning för rasens möjlighet att överleva. Aveln ska därför vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister vad det gäller hälsa, mentalitet eller funktion och inte heller tömmer rasen på genetisk variation.

Norsk Buhund Ringen presenterar nu sin tredje rasspecifika avelsstrategi vars mål är anpassade till nuläget.

Denna RAS är genomgången med och godkänd av styrelsen för Norsk Buhund Ringen under juli 2020 och bygger i allt väsentligt på den tidigare RAS från 2013. Denna RAS har funnits tillgänglig för medlemmar på Norsk Buhund Ringens hemsida under juli 2020 att ge sina synpunkter på. Inga synpunkter har inkommit. I och med covid-19 våren 2020 har det inte funnits möjlighet att genomföra fysiskt uppfödarmöte för att diskutera den nya RAS. Dock har vid varje årsmöte RAS 2013 utvärderats och diskuterats med medlemmarna där synpunkterna ingår i grundarbetet med denna RAS.

Vid övergången till RAS 2013 gjordes stora förändringar enligt rekommendation från SKK och SSUK. Norsk Buhund Ringens avelsregler anpassades då till SKKs avelsregler och tvingande regler för valphänvisning ersattes med rekommendationer.

Mottagandet av RAS 2013 var mycket gott och under åren har medlemmar inte framfört önskemål om förändringar i RAS. Några större förändringar av avelstrategierna från RAS 2013 till denna RAS har inte ansetts nödvändiga i denna revision. Den stora förändring som denna RAS innehåller är rekommendationen att inavelsgraden ej ska ligga över 2,5 % beräknat över fem generationer samt ej överstiga 6,25 % för enskild parning. I RAS 2013 är rekommendationen inavelsgraden ska ej ligga över 3,5 % beräknat över fem generationer samt ej överstiga 6,25 % för enskild parning. Generellt ligger inavelsgradsökningen numera under 2,5% på fem generationer och ändringen innebär ytterligare en anpassning till SKKs rekommendationer.

Generellt om rasen

Norsk buhund är en knappt medelstor, kvadratisk byggd spets hund med upprättstående, spetsiga öron och ett alert, frimodigt uttryck. Svansen bärs tätt ringlad över ryggen.

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Norsk buhund är en norsk gårdshund med anor från vikingatiden.

Man har vid utgrävningar av vikingabosättningar och gravar hittat rester från så tidigt som 870-talet. Buhundarna följde också med på resor till bosättningar både på Island och i Storbritannien. Namnet Buhund är omtalat redan av Snorre Sturlasson i "Kongasagor".

Under århundraden har den i Norge använts som en mångsidig gårdshund, då den är aktiv, alert och tålig.

Buhundarna har använts till att valla får och boskap, men har också under århundraden använts för att jaga både björn och varg. De har också använts för att vakta gårdarna.

Generellt sett har buhundarna ett mycket gott självförtroende och de är mycket vänliga.

Det är en aktiv hund som behöver både att få röra sig och att utmanas mentalt. Den är lättlärd och intelligent utan att kräva ständig aktivering.

I början av 1900-talet minskade antalet buhundar i Norge. En anledning var att man i fårskötseln började att använda importerade vallhundar istället. Vid 1920-talets inledning var läget akut och statskonsulenten Jon Saeland började att inventera, registrera och beskriva buhundarna för att 1926 få dem godkända som en egen ras.

Idag är den uppsatt på det Norska Genresurscentrets lista över bevaringsvärda norska husdjursraser. Den norska buhunden är en av sju ursprungligt norska hundraser.

I Sverige, upp efter norska gräsen har den norska buhunden varit lika populär som i Norge. Carl von Linné nämnde efter sin lapplandsresa att samerna hade en "hushund", stor som en räva, med upprättstående öron och en på undersidan raggig svans. Hushund blir översatt till norska buhund och är en beskrivning av den tidens mindre spetsar med allsidigt användningsområde vid boplatsen.

I gränstrakterna hade många bönder i Sverige under den tidiga delen av 1900-talet buhund till att valla hem korna från skogen där de gick fritt på bete. 1928 tog

statskonsulenten i fåravel, Nils Insulander, hem två valpar efter Jon Saelands modellhund Flink med tanke på att de skulle bli renvallare. Vad som hände med valparna senare vet vi inte, men att det fanns norska buhundar på olika håll i Sverige är uppenbart.

Övergripande avelsmål för rasen

Norsk Buhund är numerärt liten population och det övergripande målet är en hälsosam population med en genetisk variation för framtida avel.

Norsk buhund befinner sig i ett läge där populationen i Sverige men även i många andra länder minskar, inte minst i rasens hemland Norge. I en liten population som vår har varje enskild kull en stor påverkan på rasen framtid. När vi bedriver avel arbetar vi med att förändra eller bevara och det vilar ett stort ansvar hos varje uppfödare men också hos varje hanhundsägare att bevara vår ras inom ramarna för dess rasstandard.

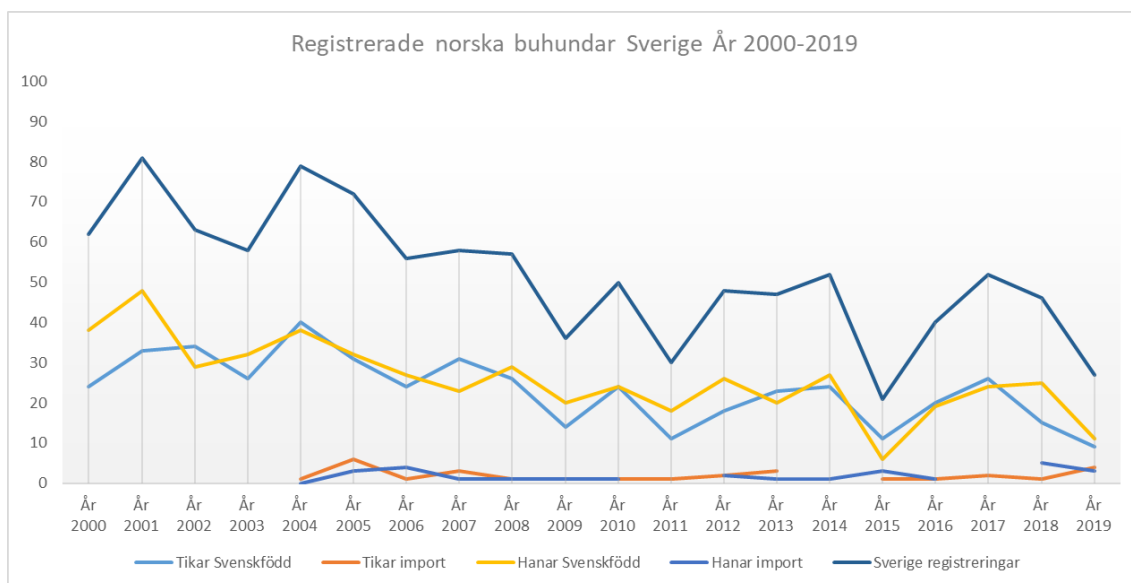
Hälsoläget är generellt gott utifrån den kartläggning som gjorts av rasens hälsoläge i utvärderingarna under tidigare år och i och med arbetet med detta RAS-dokument. Då en del av eventuella hälsoproblem går att mäta, till exempel HD, föreligger det en stor risk att avelsarbetet enbart eller till stor del fokuseras på detta. En sådan ensidig prioritering på endast mätbara hälsoproblem eller ett fåtal egenskaper är inte att rekommendera. Avelsurvalet bör baseras på ett helhetstänk där områdena hälsa, exteriör, mentalitet och funktion ingår

Rasens population/avelsstruktur

Nulägesbeskrivning

Populationsstorlek, registreringsiffror

Registreringsiffrorna i början av 1990-talet låg på över 100 registreringar/år. Registreringsiffrorna har mer eller mindre konstant sjunkit och var som lägst med 21 st registreringar 2015. Med anledning av det minskande antalet registrerade buhundar ökar risken för brist på genetisk variation. Om inte det tillgängliga avelsmaterialet används klokt, finns det anledning att oro sig för den genetiska mångfalden. Vi räknar med att det finns mellan 500 och 600 buhundar i Sverige idag och kanske runt 1.700 buhundar i Norge.

Källa: SKK Avelsdata 2020

Norge, rasens ursprungsland, uppvisar en motsvarande trend. Efter några år med färre registreringar än 100 hundar ligger Norge nu de senaste åren med över 100 registrerade buhundar.

Källa: Dogweb, Norska Kennelklubben 2020

Genomsnittlig kullstorlek

	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Kullstorlek genomsnitt	5,9	4,3	3,9	4,8	5,1	4,6	4,7	4,2	4,7	3,8
Antal kullar	7	10	9	8	10	5	11	9	7	6

Källa: SKK Avelsdata 2020

Kullgenomsnittet ser ungefär lika ut år efter år, ingen större variation förekommer.

Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar

Mot bakgrund av de hälsorisker en hög inavelsgrad medför och med hänsyn till rasens långsiktiga utveckling bör parning mellan närbesläktade individer undvikas. Inavelsgraden ska ej ligga över 2,5 % beräknat över fem generationer samt ej överstiga 6,25 % för enskild parning och detta är att betrakta som en övre gräns. Om majoriteten av parningarna ligger runt denna nivå kommer inavelsökningen i rasen att snabbt bli för hög. Bakåt i tiden användes närbesläktade djur oftare i aveln, men med dagens kunskap är detta inte att rekommendera. Då den norska buhunden är en numerärt liten ras är ett genomtänkt avelsarbete en förutsättning för genetisk variation och i längden rasens överlevnad.

Det låga antalet kullar vissa år påverkar inavelsgradsökningen på ett negativt sätt då till exempel en tjuvparning mellan syskon inträffar.

	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Inavelsgrad	12 %	0,9 %	1,7 %	1,6 %	2,2 %	4,1 %	2,2 %	4,5 %	2,1 %	0,7 %

Källa: SKK Avelsdata 2020

Som framgår av tabellen är normalfallet en parning med utfallet av inavelsgrad upp till 6,25%

Fördelning parningar i %	Kullar födda									
	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Upp t.o.m. 6,25%	5	10	9	7	9	3	10	7	7	6
6,26% - 12,49%	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0
12,5% - 24,99%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25% -	2	0	0	0	0	1	0	1	0	0

Källa: SKK Avelsdata 2020

Användning av avelsdjur, ålder första valpkull

Under perioden 2010-2019 har det fötts 82 kullar. Till dessa kullar har använts 46 olika tikar och 47 olika hanar. Det är sällsynt att en tik får fler än 3 kullar totalt och att en hane har fler än 4 kullar.

Djur använda i avel	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Kullar	7	10	9	8	10	5	11	9	7	6
Tikar	7	10	9	8	10	5	11	9	7	6
Hanar	6	8	9	7	10	5	9	9	7	6

Källa: SKK Avelsdata 2020

Majoriteten av både tikar och hanar får sin första kull när de är mellan 2 och 3 år gamla. Inga tikar har fått sin första kull efter 7 års ålder, vilket är i linje med SKKs grundregler. Däremot finns det några hanar som använts första gången efter 7 år.

Ålder första valpkull	0-6 månader	7-12 månader	13-18 månader	19-24 månader	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre
Tikar			3%	5%	65%	27%	0%
Hanar			5%	11%	32%	32%	14%

Källa: SKK Avelsdata 2020

Avkommor per avelsdjur, barnbarn

Intensiv användning av enskilda individer minskar den genetiska variationen. Det finns ingen hund som är så genetiskt felfri att en ras tål kraftig överanvändning av en enskild individ utan att rasen tar skada. Alla individer bär på både önskvärda samt icke önskvärda arvsanlag vilket kan komma att visa sig senare i avkommorna. Har då samma individ använts flitigt slås många avkommor ut från aveln. Överanvändning av till exempel en hane resulterar även i att det tiken lämnar efter sig blir mindre värdefullt.

Matadoravel var ett problem under åren 1996-2009, både vad gäller hanar och tikar. Exempel på de mest överanvända hundarna från de åren:

Hane 1 = 63 barn, 33 barnbarn

Hane 2 = 43 barn, 51 barnbarn.

Tik 1 = 34 barn, 68 barnbarn.

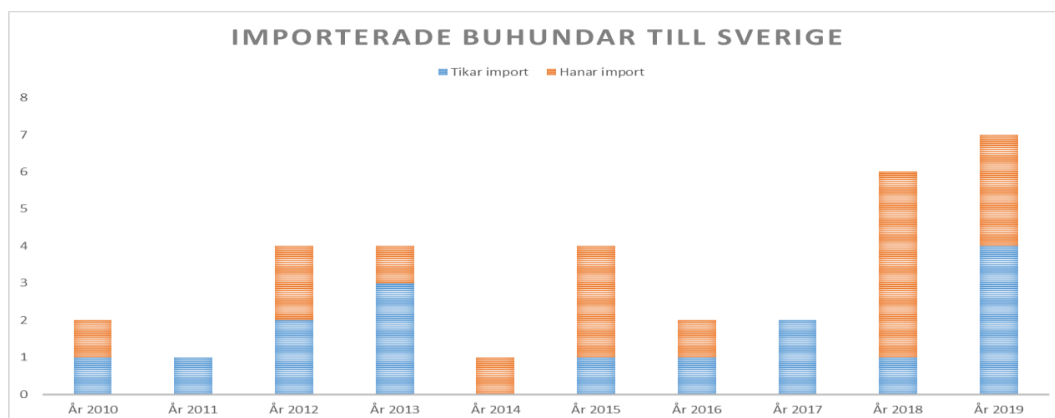
Tik 2 = 33 barn, 16 barnbarn.

Norsk Buhund Ringen har som avelsrekommendation att ingen hund bör vara förälder till mer än 5 % av valparna i sin generation (räkna snitt på 5 år). Då buhunden minskat i antal registreringar/år de senaste åren skulle detta i dagsläget 2020 innebära att en hund (generöst räknat) bör tas ur avel fr.o.m. att den 10:e valpen föds, ca 2-3 kullar. Under de senaste åren syns det en tydlig trend och ett medvetet avelsarbete hos de svenska uppfödarna att inte överanvända samma avelsdjur.

Av de 46 tikarna har 14 st 11 eller fler valpar, men ingen över 18 valpar. Av de 47 hanarna som använts har 13 st fler än 11 valpar, men bara en har över 25 valpar. (Hanan har 28 valpar totalt). De hundar med mest avkomma är de som användes i avel innan de nya riktlinjerna kom i och med RAS 2013.

Import av material från andra länder

Antalet importer sker främst från Norge och är över tid tämligen konstant, vilket innebär mellan 3 och 4 hundar per år. Däremot sker en annan typ av import av genetiskt material genom parningar över gränserna.

Källa: SKK Avelsdata 2020

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

- Den genomsnittliga inavelsgradsökningen för rasen ska hålla sig under 2,5 % beräknat på 5 generationer.
- Se till att vi behåller den trend vi har just nu med att inte överanvända vissa avelsdjur.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Regelbundet redovisa statistik samt sprida information om avel och genetik gällande ovan angivna områden i Buhundbladet och på hemsida.
- Ingen hund bör bli förälder till mer än 5 % av valparna i sin generation.
- Informera om RAS och avelsrekommendationer i syfte att skapa förståelse för dessa.

Hälsa

Trots sin låga numerär är den norska buhunden generellt sett en frisk ras utan rasspecifika sjukdomar. En förklaring kan vara att man i huvudsak avlat efter den funktion buhunden skall ha, vilket också förklarar variationer i exteriören.

Hos försäkringsbolagen ligger den i de lägre premieklasserna. Livslängden hos en norsk buhund är ofta mellan 14-16 år och många gånger mer än så.

Nulägesbeskrivning

Generell beskrivning av helhetsituationen i rasen

Även om HD förekommer hos norsk buhund finns det inte några dokumenterade problem med detta eller med ED. När det gäller ögon är undersökningsmaterialet litet, av de som är födda de senaste 10 åren är 77 hundar ögonlysta och drygt 81% av dessa är utan anmärkning. Det förekommer enstaka diagnoser där det oftast rör sig i om olika former av katarakt vilka i sällsynta fall kan vara allvarliga. De olika formerna av PRA förekommer inte hos norsk buhund.

Avelsreglerna hos Norsk Buhund Ringen rekommenderar att buhundar HD-röntgas och ögonlyses innan parning så att detta registreras via den centrala registreringen hos SKK. Däremot är det inget tvingande villkor för valphänvisning.

Den norska buhunden har inga hälsoprogram knutna till sig.

Förekomst av hälsoproblem, sjukdomar och/eller defekter

Norsk Buhund Ringen genomförde en hälsoenkät under 2015 vilken inte visade på en problematik med ärftliga sjukdomar. Detta bekräftar av Agria Breed Profile och även av den information som lämnats till Norsk Buhund Ringen från medlemmar. När det gäller Agria Breed Profile anges genomgående att antalet buhundar i materialet är för litet för att ge ett säkert resultat.

På samma sätt som hos övriga raser förekommer det cancer liksom livmoderinfektion och andra sjukdomar. Däremot är allergier och hudproblem sällsynt.

Det som oftast leder till ett besök hos veterinären är resultatet av en olycka.

Förekomst av reproduktionsproblem

Det förekommer inga rapporter eller beskrivningar om reproduktionsproblem. Uppfödarna bör uppmärksamma vikten av att tikarna kan föda naturligt.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Fortsatt rekommendera HD-röntgen.
- Fortsatt rekommendera ögonlysning innan parning.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Sprida kunskap och information gällande eventuella hälsoproblem, statistik och aktuell forskning via hemsida, Facebook och Buhundbladet.
- Att, för rasens bästa, uppfödare och hundägare är ärliga och öppna vad gäller sjukdomar och defekter hos sina hundar samt rapporterar in dessa till Norsk Buhund Ringen.

Mentalitet och bruksegenskaper

Nulägesbeskrivning

Dagens buhund beskrivs som en mycket allsidig hund, som visserligen ursprungligen använts som vallhund. Som familje- och sällskapshund är den barnkär, lekfull och mycket kärvänlig, lika glad i alla familjemedlemmar.

Hunden används idag också till jakt, både på älg, småvilt och fågel. Det finns buhundar som är framgångsrika inom rallylydnad, nosework och spår.

Innan BPH (Beteende- & Personlighetsbeskrivning Hund) infördes genomförde ett fåtal norska buhundar MH-prov. Av 362 hundar födda mellan 2010-2019 har endast 8 hundar, 2%, s.k. "känd mental status".

Sedan 2010 har 17 individer BPH-beskrivits, vilket fortfarande bara är 4% av populationen - en väldigt låg siffra. Utifrån dessa 17 individer kan man i SKK:s databas se hur en specifik beskriven individ liknar eller skiljer sig i beteende från andra beskrivna individer. Det krävs dock så många som 200 genomförda beskrivningar innan man får en detaljerad sammanställning av resultatet från SKK; en s.k. 200-analys. Något som först då blir ett användbart verktyg för avelsarbetet.

Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandard

I rasstandardens beskrivning av buhunden beskrivs den som djärv och energisk med vänligt sinnelag. Generellt sett har buhundarna också ett mycket gott självförtroende och kan visa upp ett stort mått av självständighet. När det kommer till bruks- lydnads- eller annat kravfyllt arbete är rasen fantastiskt lättlärd då den hushåller med energi och inte slösar det på annat än själva uppgiften. Svårigheten vid kravfyllt arbete ligger i motivationen. Samtidigt som rasen gärna vill vara sin ägare till lags och göra saker tillsammans med sin ägare så är den också både självständig och självsäker, och för att få den att arbeta för sin ägare krävs ett visst mått av tålamod vid träning. Man måste ha i beaktande att rasen mognar ganska sent, 3-4 års ålder och som ägare/tränare måste du härda ut innan du får tillbaka det du lagt ner i tid. Då föremålsintresset dessutom kan vara lågt är ett kastat föremål eller en dragkamp ofta inte dugligt som belöning. Kvarstår matbelöningar som i sig är lugnande och icke-triggande-belöningar. Det finns vissa hinder att ta sig över innan man har en riktigt arbetsvillig norsk buhund.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

BPH är en mycket intressant beskrivning av mentala egenskaper. Norsk Buhund Ringen har haft svårt att på egen hand arrangera BPH-dagar då medlemmarna är utspridda över hela Sverige och har därför hänvisat direkt till arrangörer av BPH. På sikt hoppas Norsk Buhund Ringen att uppfödarna finner en mening med och arbetar för att få hela kullar testade. Detta dels av eget intresse i de mentala egenskaper egenuppfödda hundar uppvisar och dels för rasens mentalitet som helhet.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

Norsk Buhund Ringen kommer att, i Buhundbladet och på hemsidan, annonsera om arrangemang med BPH och försöka medvetandegöra hur viktigt det är att fler genomför ett BPH med sina hundar. Det gagnar framtida avel och är dessutom, för hundägaren, en rolig och spännande erfarenhet att uppleva tillsammans med hunden.

Exteriör

Traditionellt har avel i huvudsak bedrivits efter den funktion buhunden skall ha, vilket också förklarar variationer i exteriören. Det är variation bland annat när det gäller pälsens längd och färg, vita teckningar, svansens längd och rullning etc. Den norska buhunden kan vara utan sporrar bak, med enkelsporrar eller med dubbelsporrar.

Rasstandarden ger god vägledning och det rasstandarden inte tar upp skall inte heller påverka bedömningen av exteriören.

Två olika färgvarianter finns, fawn (från helt ljus-till rödgult) samt enfärgad svart. I Sverige är knappt 20% av hundarna svarta och övriga gula (fawn).

När det gäller exteriöra problem så anser Norsk Buhund Ringen att det inte föreligger några speciella sådana, rasen har en variation i exteriören helt naturligt vilket också är önskvärt. Det är dock angeläget att man följer rasstandarden vad gäller hundarnas storlek.

Nulägesbeskrivning

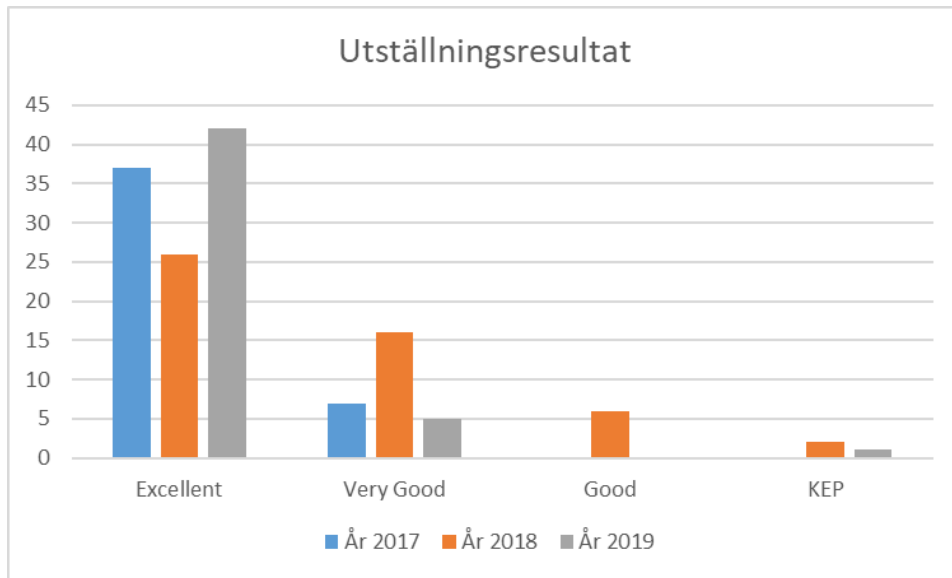
Exteriörbedömning

En genomgång av de senaste tre årens utställningskritiker från Norsk Buhund Ringens rasspecialer visar inte på något systematiskt och genomgående problem med exteriören.

Vid Norsk Buhund Ringens rasspecial deltar numera mellan 50-60 hundar, varav en del från våra grannländer. Med tanke på att rasspecialen lockar ca 10% av buhundarna i Sverige ger den en tämligen rättvisande bild av populationens exteriör.

Vid rasspecialen år 2018 konstaterade domaren att det var en stor skillnad med antalet hundar jämfört med när hon förra gången 10 år tidigare dömde. Domaren konstaterade också att det var fler hundar i det övre segmentet men också fler hundar i det undre segmentet genom att det var fler som ställde ut.

Den norska buhunden har inga SRD-krav.

Källa: SKK Hunddata, utställning

Den övervägande delen av deltagande buhundar bedöms som excellent i förhållande till rasstandarderna.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Att hos uppfödare och exteriördomare öka förståelsen för sambandet mellan variation, konstruktion och rasens ursprungliga funktion och dess hälsa.
- Att aktivt verka för att extremavel undviks genom att kontinuerligt göra uppfödare på rasen uppmärksamma på rasens standard.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Utveckla dialogen med exteriördomare genom domarkonferens och informationsmaterial.
- Uppmana uppfödare och hanhundsägare att läsa och förstå standarden för rasen samt RAS-dokumentet.
- Att aktivt verka för att så många buhundar som möjligt deltar på Norsk Buhund Ringens rasspecial.

Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD)

En exteriördomare ska ansvara för att de olika hundrasernas typiska särarter bevaras med de mål som rasstandarderna fastslår. Detta får dock aldrig ske på bekostnad av hundars hälsa. SRD identifierar riskområden och förebygger att de utvecklas till problem. SRD är ett kommenterande komplement till rasstandarderna och har målsättningen att öka domares medvetenhet om exteriöra överdrifter och sundhet. SRD har arbetats fram i ett kontinuerligt och omfattande samarbete mellan utställningsdomare, berörda ras- och specialklubbar, veterinärmedicinskt sakkunniga och tillgänglig försäkringsstatistik. Denna inventering utgör underlaget för urvalet av de raser som listats i SRD och för anvisningarna för respektive ras.

Norsk Buhund omfattas inte av SRD, dock gäller generella anvisningar.

- **Andning:** Alla hundar ska kunna andas obesvärat även under rörelse.
- **Ögon:** Alla hundar ska kunna uppvisa ögon fria från irritation.
- **Hud:** Alla hundar ska ha frisk hud utan tecken på irritation
- **Bett och tänder:** Alla hundar ska ha friska tänder och standardenligt bett. Felplacerade tänder som skadar tandköttet eller gommen är diskvalificerande fel.
- **Kondition:** Inga hundar ska vara överviktiga.
- **Päls:** Päls ska inte vara så omfattande att den besvärar hunden eller hindrar rörelsefriheten.
- **Rörelser:** Alla hundar ska röra sig rastypiskt och utan synbar ansträngning eller besvär.
- **Mentalitet:** Alla hundar skall ha en mentalitet som tillåter att de kan fungera i samhället. Rastypiska beteenden måste beaktas och tillåtas, men överdrivet reserverat eller skarpt beteende är aldrig önskvärt.
- **Aggressivitet och paniskt flyktbeteende** kan icke tolereras och skall rendera hunden "Disqualified".

Källhänvisningar

- Den tidigare fastställda RAS från 2013.
- SKK/AK:s utlåtande i samband med fastställande av RAS 2013.
- NBRs hälsoenkät 2015.
- NBRs avelskommittés rapporter från styrelsemöten samt årsmöten.
- Erling Strandberg, professor vid institutionen för husdjursgenetik, SLU, Uppsala.
Vad man bör tänka på när man har en liten ras?
- SKK avelsdata.
- Försäkringsstatistik från Agria: Agria Breed profile 2011- 2016.
- Malm S, Lindholm Å, 2013. Hundavel i teori och praktik, Svenska Kennelklubben
- John Unsgård, 2015. Norske Hunderaser, Norsk Kennel Klub
- Gerd J:son Frodhem, 1990. Norsk buhund från urtid till nutid.
- NBRs exteriördomarkompendium 2020.